

samenwerkende gemeenten
JEUGDHULPRIJNMOND

Transformatieplan Jeugdhulp Rijnmond 2018-2020

September 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
Transformeren Jeugdhulp in Rijnmond	3
Wat hebben we al gezien en laten zien: stimuleren van de transformatie?	3
Wat hebben we geleerd: de goede voorbeelden en de uitdagingen?	4
1. Passende hulp dichtbij: Voorkomen van crisis en uithuisplaatsing	5
Wat gaan we hiervoor doen en met wie?	5
2. Opgroeien in veilige opvoedsituaties: bescherming tegen veiligheidsrisico's	8
Wat gaan we hiervoor doen en met wie?	8
3. Jeugdhulp door capabele, efficiënte en effectieve hulpverleners: lerende omgeving voor professionals	10
Wat gaan we hiervoor doen en met wie?	10
Bijlage 1: Modelformulier	
Bijlage 2: Begroting Transformatieplan	
Bijlage 3: Toelichting Transformatieplan	
<i>Ter informatie, een toelichting hoe we tot de opgaven in het Transformatieplan zijn gekomen (op basis van een analyse van de ontwikkelingen in de regio Rijnmond).</i>	

Inleiding

Binnen de regio Rotterdam Rijnmond bestaat een nauwe samenwerking tussen de 15 gemeenten om kwetsbare gezinnen zo goed mogelijk te ondersteunen. Dit binnen het wettelijke kader van de Jeugdhulp. De meerwaarde van nauwe samenwerking is benoemd als:

- Het beschikbaar houden van JB/JR, van specialistische zorg en 7/24 crisisopvang;
- Het realiseren van schaalvoordelen bij inkoop van specialistische jeugdhulp;
- Het delen van kennis en expertise, om hier gezamenlijk van te leren

Beschikbaarheid specialistische zorg en crisisopvang

De belangrijkste reden om de samenwerking te zoeken is het beschikbaar hebben van een zorgaanbod dat tegemoet komt aan de zorgbehoefte van gezinnen en jeugdigen. Uitgangspunt is de lokale infrastructuur van de gemeenten. Het lokale team is de basis voor jeugdhulp; specialistisch aanbod sluit aan in de vorm van jeugdhulp of jeugdbescherming.

Elke gemeente heeft een lokaal aanbod, gericht op de behoeften van jeugdigen en gezinnen. Per 1 januari 2018 is regionale Jeugdhulp in Rijnmond resultaatgericht en integraal ingekocht via een aanbesteding. Voor tien verschillende opdrachten zijn per opdracht meerdere zorgaanbieders gegund (14 in totaal), zodat er keuzevrijheid is voor de cliënten. De regionaal ingekochte opdrachten zijn: A Pleegzorg, B Opname (bed & behandeling), C Langdurig verblijf, D Steun, hulp of behandeling overdag, E Ambulante hulpverlening en F Crisishulp. Daarnaast worden 2 Gecertificeerde Instellingen regionaal gesubsidieerd. De inkoop wordt gedaan op basis van historisch gebruik. De bijdrage van de gemeenten wordt bepaald op basis van de daadwerkelijke (historische) consumptie.

Realiseren van schaalvoordelen

Door in een samenwerkingsverband specialistische vormen van zorg in te kopen kunnen alle deelnemende gemeenten profiteren van de schaalvoordelen van dit inkoopverband. Door gezamenlijk specialistische zorg in te kopen, is de beschikbaarheid van de gewenste zorg geregeld. Dit zonder dat vooraf het feitelijke gebruik bekend is. Voor verrekening van het feitelijke zorggebruik wordt een vlaktaks toegepast. En via samenwerking kunnen gemeenten met elkaar een breder palet aan voorzieningen bieden dan individueel, zodat de keuzemogelijkheden vergroten voor gezinnen en jeugdigen.

Niet alleen de schaal van de inkoop neemt echter toe, maar ook de benuttingsgraad van de specialistische voorzieningen. Dit komt doordat fluctuaties in vraag en aanbod regionaal beter kunnen worden opgevangen. Door de benuttingsgraad bij specialistische (residentiële) voorzieningen te optimaliseren is de verwachting dat de kosten dalen, omdat deze voorzieningen, ongeacht de benutting hoge vaste kosten kennen.

Delen van kennis en expertise

Landelijk staan alle gemeenten voor een grote inhoudelijke opgave om de transformatie vorm te geven. Uit dergelijke grote veranderopgaves in het verleden is gebleken dat voldoende middelen en voldoende tijd essentieel zijn. Drie jaar na de transitie zien we uitdagingen in de inhoudelijke vormgeving van de jeugdhulp. Dat vraagt slimme inzet van middelen en daarnaast ook verschuiving en in de inzet en ontwikkeling van personeel in de Jeugdhulpketen. De transformatie moet hier beweging in brengen.

Door kennis en expertise met elkaar te delen kunnen gemeenten van elkaar leren en de transformatie een gezicht geven. Samen kunnen zij de noodzakelijke keuzes maken voor betere zorg voor jeugdigen en gezinnen. Daarnaast kan het delen van kennis helpen een trendbreuk in zorgkosten te bereiken, door best practises van elkaar over te nemen.

Transformeren Jeugdhulp in Rijnmond

De regio Rijnmond heeft de afgelopen jaren vol energie de transformatie opgave opgepakt. Er is beweging te zien in de regio. Tegelijkertijd hebben de gemeenten van de regio Rijnmond geconstateerd dat we er zeker nog niet zijn. We hebben geleerd waar nog opgaven liggen, voornamelijk op het gebied van actielijnen 2, 5 en 6 uit het actieprogramma 'Zorg voor Jeugd'. Uitgangspunt bij de in de volgende hoofdstukken genoemde oplossingen is het versterken en verbreden van bestaande succesformules over de regio.

Wat hebben we al gezien en laten zien: stimuleren van de transformatie?

De gemeenten in Rijnmond hebben allemaal dezelfde transformatieopgave, maar verschillen in aanpak en ontwikkeltempo. Deze variatie komt voort uit de verschillen tussen gemeenten (omvang, sociaaleconomische positie bevolking, bevolkingssamenstelling) en hierop gebaseerde lokale beleidskeuzes. Vanaf 2015 hebben gemeenten de lokale infrastructuur ingericht met lokale toegang/teams en lokale initiatieven voor samenwerking met ketenpartners (zie tabel 1 voor goede voorbeelden). De uitdaging voor een grote jeugdhulpregio als Rijnmond is om dit tot een geheel te smeden en zo de goede initiatieven te versterken. Hiervoor zijn gemeenten en jeugdhulppartners in 2016 met de gezamenlijke opgave aan de slag gegaan aan de hand van een regionale Transformatieagenda Rijnmond. Dit heeft o.a. in 2017 geleid tot innovatiesubsidies, waarmee de regionaal gecontracteerde aanbieders gefinancierd zijn voor innovatieve pilots in aanloop naar de integrale resultaatbekostiging. Via een regionaal Transformatietraject (afbeelding 1) zijn de gemeenten en aanbieders samen op weg om goede initiatieven naar boven te halen, in de spotlight te zetten en te leren van de succes ingrediënten. Hiervoor gebruiken we de stem van de professionals in de keten (selectieteam en transformatielabs), de jeugdigen zelf (jongerenredactie), de beslissers (bestuurders in aanraking brengen met professionals & jeugdigen via wethouders on tour), en de cijfers (gespiegeld aan de praktijk via tel & vertel).

Afbeelding 1: Transformatietraject Rijnmond

Een belangrijke stap in de transformatie van jeugdhulp is de vernieuwing van de regionale inkoop. Vanaf 2018 vindt dit niet meer in de gescheiden vormen van jeugdhulp plaats (JGGZ; Jeugd- en Opvoedhulp, incl. Jeugdbescherming; en Jeugd met Beperking), maar wordt er integraal en resultaatgericht ingekocht. Dit betekent een grote omvorming van de jeugdhulp. Resultaatbekostiging vraagt van aanbieders om niet te denken vanuit producten en eigen expertise in wat zij kunnen bijdragen. Het vraagt beoordelen vanuit het perspectief van de jeugdige wat nodig en passend is rond het kind en het gezin. Een aanbieder levert alle zorg die nodig is (ook met inzet van onderaannemers). De jeugdige wordt niet meer overgedragen van de ene naar de andere zorgaanbieder. We gaan ervan uit dat door dit systeem de samenwerking tussen aanbieders wordt gestimuleerd en dat de jeugdige breder wordt geholpen.

Wat hebben we geleerd: de goede voorbeelden en de uitdagingen?

De afgelopen drie jaar hebben we geleerd welke uitdagingen en goede voorbeelden een verschil kunnen maken voor jeugdigen en gezinnen in Rijnmond. Tabel 1 toont deze goede voorbeelden gekoppeld aan de gewenste effecten van de actielijnen uit 'Zorg voor Jeugd'. Jeugdhulp dient, zoveel als mogelijk, rondom gezinnen en jeugdigen georganiseerd te worden (in plaats van jeugdigen verplaatsen naar en tussen het aanbod). Dit vraagt een goede samenwerking tussen ketenpartners. In een grote jeugdhulpregio als Rijnmond ligt een uitdaging in het verbinden van de vele ketenpartners. Gemeenten hebben het preventieve aanbod en de basishulp georganiseerd naar de lokale behoeften. Via de nieuwe regionale inkoop staan (specialistische) jeugdhulpaanbieders per 1 januari 2018 zelf aan de lat voor de verbinding onderling. Tenslotte vraagt de leefomgeving van ouders en hun kinderen een verbinding met andere domeinen, als onderwijs, WMO hulp, schuldenproblematiek etc.

De uitdagingen in de verbinding tussen ketenpartners leidt op het moment tot knelpunten in de hulp aan gezinnen en jeugdigen, met name op actielijnen 2, 5 en 6:

Tabel 1: Goede voorbeelden en uitdagingen transformatie Rijnmond

Goede voorbeelden	Uitdagingen
<p><i>actielijn 1: Beter toegang tot Jeugdhulp voor kinderen en gezinnen</i></p> <p>Inrichting en doorontwikkeling lokale teams o.b.v. lokale behoeftes POH JGGZ bij huisartsen Goede samenwerking lokale team en huisartsen, o.a. door vestiging op 1 locatie Regionale ontwikkelagenda Jeugdgezondheidszorg</p>	<p><i>actielijn 2: Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien</i></p> <p>Meer crisis of uithuisplaatsing voorkomen door snelle en passende hulp, via goede aansluiting tussen lokale infrastructuur en specialistisch expertise Complexiteit van inzet integrale hulp</p>
<p><i>actielijn 2: Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien</i></p> <p>Innovatieve pilots op o.a. Pleegzorgplus, ambulantisering (JIM, FACT) en integrale jeugdhulp</p>	<p><i>actielijn 5: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt</i></p> <p>Betere bescherming tegen veiligheidsrisico's, handelingsverlegenheid bij complexe problematiek of verkeerde keuzes t.a.v. ontwikkeling kinderen.</p>
<p><i>actielijn 3: Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen</i></p> <p>Lokale aanbesteding onderwijs-zorgarrangementen (2018) na pilots in 2016-2017</p>	<p><i>actielijn 6: Investeren in het vakmanschap</i></p> <p>Onvoldoende lerende omgeving voor professionals om hulp te leveren vanuit transformatiegedachte, waardoor herhaling dreigt van incidenten. Nieuw integraal bekostigingsmodel vraagt extra verandering vanaf januari 2018.</p>
<p><i>actielijn 4: Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden</i></p> <p>Start Toekomstplan 16^e jaar opgenomen in contracten 2^e lijn</p>	

1. Passende hulp dichtbij: Voorkomen van crisis en uithuisplaatsing

Een vermindering van specialistische hulp ten behoeve van meer lokale inzet van hulp blijkt nog niet aan de orde. Uit CBS cijfers blijkt een stijging van bijna 15% van het totaal aantal kinderen in Jeugdhulp in Rijnmond sinds 2015. De lokale investeringen hebben geresulteerd in een groei in de jeugdhulp uitgevoerd door de wijk- of buurtteams (5.585 in 2015 naar 13.395 in 2017). Echter wordt dit niet gecompenseerd door een dalende vraag naar verblijf en ambulante hulp buiten de lokale teams. Ook de uitgaven aan crisiszorg zijn niet afgenomen sinds 2015. Deze cijfers ondersteunen de opgave voor de regio om bij complexe problematiek te voorkomen dat kinderen en gezinnen in crisis raken of uit huis geplaatst worden.

Deze transformatieopgave is gekoppeld aan:

- Actielijn 2: *Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien*

Daarnaast komen elementen terug van:

- Actielijn 1: *Beter toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen*
- Actielijn 4: *Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden*
- Actielijn 5: *Jeugdigen beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt*
- Actielijn 6: *Investeren in vakmanschap*

Welke uitdagingen zien we?

Goede samenwerking lokaal en specialistisch,
mede dankzij diversiteit lokaal veld gemeenten en
diversiteit specialistisch veld
Afbouw bedden

Wat willen we bereiken?

In thuis(setting) opgroeien
Matched care
Geen uithuisplaatsing of crisis
Lokaal team basis. specialistisch sluit aan

Randvoorwaarden?

Eén hoofdaanbieder crisis aanwezig
Is er voldoende personeel voor groei ambulant?
Kennis & expertise op veiligheid door ontwikkelen,
zodat juiste keuzes rondom crisis worden
gemaakt (opgave 2, blz. 7-8)

Wanneer zijn we tevreden?

Daling crisis/uithuisplaatsing
Minder herhaalde zorg
Ontwikkeling & borging kennis

Wat gaan we hiervoor doen en met wie?

- ➔ Versterken van de inzet aan de voorkant bij complexe hulpvragen, zowel de triage als de hulpverlening (niet zijnde bed of crisis).Zodat de druk op de achterkant afneemt.
Voor de inzet aan de voorkant wordt de basis gelegd via goede samenwerking tussen het lokale voorveld, lokale teams, specialistische Jeugdhulp en Jeugdbescherming. Dit in aansluiting op de lokale werkwijze, zodat jeugdigen en gezinnen zoveel als mogelijk in de eigen thuissituatie vanuit eigen kracht verder kunnen.
- ➔ Monitoren van de inzet aan de voorkant (triage en ambulante hulpverlening) en effecten aan de achterkant; leren van succesfactoren; en verbreding over de regio. Volgens CBS zijn in 2017 in Rijnmond 3.335 jeugdigen in verblijf en 1.873 in ambulante hulp buiten lokale team. Deze aantallen dienen te zakken. In de regionale aanbesteding gaan we uit van een transformatiebeweging tussen 2018-2020, met bijbehorende financiële verschuivingen van residentieel verblijf en crisis naar hulp in thuis(setting).

We richten ons op drie acties:

1. Uitrollen succesfactoren van goede voorbeelden m.b.t. samenwerking van het lokale veld en specialistisch ambulante expertise, als versteviging aan de voorkant

Een verplaatsing in het landschap van verblijf en crisishulp, via ambulante hulp buiten en in lokale teams, naar eigen kracht, vraagt een stevig voorveld en lokale teams. De afgelopen drie jaar zijn de lokale teams meer jeugdigen en gezinnen gaan helpen, Dit toont dat gemeenten succesvol een lokale infrastructuur hebben ingericht en aan het door ontwikkelen zijn. De stijging lijkt echter niet voort te komen uit een vermindering van inzet op complexe problematiek in verblijf en crisis. In dit kader zijn echter wel initiatieven ingezet de afgelopen drie jaar, zodat jeugdigen en gezinnen aan de voorkant geholpen kunnen worden.

Eén goed voorbeeld is een lopende pilot, gefinancierd vanuit de regionale innovatiesubsidies, voor een integraal specialistisch netwerk (SPAN) dicht bij de gezinnen en lokale teams. Naar de pilot loopt een Klein-maar-fijn onderzoek van de academische werkplaats ST-RAW. De bestaande pilot willen gemeenten en aanbieders verder uitbouwen aan de hand van de volgende vraag:

- Wat is er nodig om rondom het lokale team en haar rolinvulling specialistische expertise te organiseren? Het specialistisch ambulante netwerk uit de pilot wordt ingezet via het lokale team: de specialistisch ambulante werker sluit aan bij de lokale teammedewerker en het gezin. De expertise wordt naar binnen gehaald (ingeschaald). Naast specialistische hulp, kan de specialistisch ambulante werker intensievere hulp verlenen aan het gezin dan het lokale team. Dit o.a. door frequentere bezoeken, maar ook door hulp te bieden buiten reguliere werktijden, ondanks dat het geen crisis is. Het netwerk wordt gevormd door aanbieders met verschillende expertises, die voorheen aparte ambulante producten leverden (Enver, Pameijer en Yulius). Lokale teammedewerkers en specialistisch ambulante hulpverleners uit verschillende domeinen werken samen, leren van elkaar en ontwikkelen gemeenschappelijke taal en nieuwe werkwijzen. Versteviging aan de voorkant kan ook gericht zijn op de eigen kracht van jeugdigen en gezinnen. Een goed voorbeeld hiervan is een pilot gefinancierd vanuit de regionale innovatiesubsidies. Prokino, PKJP en Buurtgezinnen zetten een vroeghulpteam in waarbij gebruik gemaakt wordt van buurtgezinnen.

In 2018 hebben gemeenten en aanbieders op kleinere schaal geëxperimenteerd met de initiatieven. Binnen de regio verzamelen we in 2018 via de transformatietafel (zie blz. 12) als gemeenten en aanbieders gezamenlijk welke initiatieven betrekking hebben op versteviging van het voorveld. In 2019 en 2020 gaan de gemeenten en gecontracteerde ambulante aanbieders de succesfactoren van deze inzet uit het onderzoek halen en uitrollen over heel de regio Rijnmond. De initiatieven hebben nu nog betrekking op enkele gemeenten of lokale teams (de SPAN pilot draait in 6 lokale teams en doel is om 50-70 gezinnen te helpen in de pilot periode).

Per gemeente zal gekeken worden welke initiatieven aansluiten op de lokale kenmerken, behoefte en infrastructuur. De vormgeving van de samenwerking van het lokale voorveld, lokale teams en specialistische expertise zal per gemeente verschillen.

2. Leren van cases m.b.t. succesvolle triage en matched care, ter preventie van uithuisplaatsing en crisis

Eind 2018/begin 2019 onderzoeken ambulante jeugdhulpaanbieders (Enver, GGZ Delfland, Mentaal Beter, Middin, Parnassia groep, Thuis Team Jeugd, Timon/de Hoop, Yulius) gemeenten en Jeugdbescherming welke factoren succesvol kunnen zijn voor preventieve inzet via integraal specialistisch ambulante hulp. Bijvoorbeeld aan de hand van enkele complexe cases uit het verleden. Voor goede matched care is een integrale aanpak nodig. Hiervoor staan aanbieders aan de lat met de nieuwe inkoop sinds 1 januari 2018. Voor integrale specialistisch ambulante hulp staan 8 aanbieders

regionaal aan de lat. Daarnaast heeft elke gemeente ook een lokaal aanbod voor ambulante hulp jeugd met beperking en Basis GGZ. Tezamen zou deze regionale en lokale inkoop volgens CBS cijfers een kleine 20.000 kinderen helpen.

- Matched care is afhankelijk van zowel een goede triage aan de voorkant als de vervolgkeuzes in de hulpverlening (voor welke zorg wordt gekozen? waar bestaat het hulptraject uit? hoe verloopt afschaling?). De triage vraagt om een goede probleemanalyse voor de cliënt. Een wens is dat de cliënt zo weinig mogelijk overgangen ervaart gedurende de inzet van hulp. En keuzes m.b.t. veiligheid dienen zorgvuldig genomen te worden.

Om te voorkomen dat elke regionale aanbieder en iedere gemeente z'n zoektocht naar preventieve inzet aan uithuisplaatsing en crisis via integrale ambulante hulp afzonderlijk aflegt, wordt deze verkenning samen opgepakt. Aan deze gezamenlijke verkenning wordt een onderzoek gekoppeld om de inzet van de resultaten te monitoren. Wat werkt goed? Wat kan beter? De gewenste goede zorg kan in 2019 en 2020 ten gunste komen van meer jeugdigen en gezinnen in Rijnmond. Na 2020 kan deze zorg ten gunste komen van alle jeugdigen en gezinnen in Rijnmond, d.m.v. de succesfactoren in 2020 breed uitrollen over heel de regio.

3. Leren van de jeugdigen in de keten, m.b.t. stevige ambulante hulp, *vervangend voor uithuisplaatsing*.

In 2017 en 2018 lopen vanuit de innovatiesubsidies pilots gericht op jeugdigen met een hulpvraag inclusief verblijf. De pilots hebben ten doel om deze jeugdigen stevig integraal ambulant te helpen, zodat jeugdigen in een thuissetting kunnen opgroeien. Integraal werken is een uitdaging voor veel aanbieders. Het vraagt organisatie-overstijgend werken. Elke organisatie werkt vanuit eigen expertise, visie, werkwijze en structuur.

Via de pilots vliegen de aanbieders stevige ambulante expertise in bij de jeugdige en gezinnen thuis, of bij jeugdigen in een thuissetting (pleegzorg+). De specialistische aanbieders kunnen, indien nodig, voor één of enkele nachten een bed inzetten als time-out. Voorbeelden zijn: inverbindingsteams incl. JIM, IBT, IHT, Factteams, School 2 Care etc. De plaatsing van deze jeugdigen verloopt via de Zorgbemiddelingstafel (ZBT), waar alle aanbieders met verblijf aan deelnemen. Het ZBT biedt (naast de cijfers) het ideale platform om vanuit de praktijk de voortgang nader te volgen en de inzet te verbreden over heel de regio.

- Met de nieuwe integrale aanbesteding gaan de jeugdhulpaanbieders (die vervangende opvoeding leveren) de aanpak van de pilots breed in hun organisaties laten landen. Jeugdigen en gezinnen in heel de regio gaan van deze hulp kunnen profiteren. De aanbieders die in Rijnmond hulp met verblijf en verblijf-vervangende hulp leveren zijn: Enver, Horizon, Pameijer, Parnassia Groep, Pluryn, Prokino, Timon en Yulius.
- Naast het borgen van de pilots is behoefte aan meer onderzoek (vanuit Academische werkplaats ST-RAW) naar de werking van deze hulp vanuit een integraal perspectief. CBS cijfers tonen dat 3.335 jeugdigen in een verblijfsetting zitten, waarvan 1.880 in pleegzorg. Onderzocht dient te worden: voor welke doelgroepen kan integrale verblijf-vervangende hulp succesvol zijn? En gezien de diversiteit aan pilots: in welke vorm kan het succesvol zijn? In 2018, 2019 en 2020 willen we onderzoeken en monitoren wat het resultaat is van deze opname-voorkomende inzet. Bestaande onderzoeken worden hierin meegenomen.

2. Opgroeien in veilige opvoedsituaties: bescherming tegen veiligheidsrisico's

In de regio willen we zoveel als mogelijk de noodzaak voorkomen tot een ingreep met betrekking tot veiligheid in gezinnen. Wanneer sprake is van veiligheidsrisico's dient zo vroeg mogelijk aan de voorkant ingezet te worden, om dit te voorkomen. Handelingsverlegenheid bij complexe problematiek of een keten die niet goed en snel op elkaar aansluit, resulteerde in het verleden tot wel ingrijpen met betrekking tot veiligheid. Dit kan voorkomen worden door goede samenwerking tussen de lokale infrastructuur van gemeenten en de regionale inzet op het gebied van veiligheid door Gecertificeerde Instellingen (GI).

Deze transformatieopgave is gekoppeld aan:

- Actielijn 5: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

Daarnaast komen elementen terug van:

- Actielijn 1: Beter toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen
- Actielijn 6: Investeren in vakmanschap

Welke uitdagingen zien we?

Diversiteit lokale infrastructuur
Overdracht ketenpartners
Onvoldoende kennis & ondersteuning lokale teams o.g.v. veiligheid
Vertraging werkproces

Wat willen we bereiken?

Bescherming veiligheidsrisico's
Hulpvraag o.g.v. bescherming snel en passend
Lokale team constante factor

Wanneer zijn we tevreden?

Werkproces versneld
Kennis & samenwerking lokaal team + GI geborgd
Daling dwangmaatregelen

Wat gaan we hiervoor doen en met wie?

- Eerder zicht krijgen op gezinnen met (complexe) problematiek en eerder effectief acteren met en rondom deze gezinnen. Zodat escalatie van veiligheids- en ontwikkelingsproblematiek voorkomen kan worden. Hiermee verplaatst de inzet van hulp meer naar de voorkant. Stepped care in plaats van matched care zien we in cases nog te vaak voorkomen. Als we dit om kunnen buigen, wordt de effectiviteit van de jeugdhulp hiermee vergroot. En de inzet van zwaardere (ingrijpende en dure) maatregelen en zorg wordt verminderd. Dit is in het belang van de jeugdigen en de gezinnen.
- Versterken van de inzet aan de voorkant van het lokale team bij complexe hulpvragen met veiligheidsrisico's, op maat n.a.v. de lokale taakopvatting per gemeente. Door middel van kennisoverdracht, advies en consultatie (op casusniveau en voor juridische vragen) door GI's. Het partnerschapsmodel wordt regionaal ingevoerd als leidend principe in de samenwerking. Dit model is ontwikkeld op basis van landelijke ervaringen in de jeugdbescherming.

Hiervoor richten we ons op de actie:

1. **Versterking van het voorveld, ter voorkoming van escalaties door te langzaam werkproces en aansluiting/samenwerking of verkeerde keuzes**

Vanaf het voorjaar 2018 is de GI (JBRR) bezig met een ronde langs de gemeenten om te komen tot hernieuwde afspraken over de aansluiting tussen lokaal team en GI. Doel is om te komen tot hernieuwde afspraken over aansluiting op de lokale behoefte. In dit lokale gesprek wordt ook de vraag meegenomen: wat is nodig om de kennis en expertise naar de voorkant te verplaatsen?

GI en lokale teams gaan investeren in versterking aan de voorkant, via:

- het overdragen van kennis door de GI aan lokale teams d.m.v. o.a. training, workshops en kennisbijeenkomsten;
- het ondersteunen van de lokale teams door GI in concrete casuïstiek;
- het ontwikkelen van een product 'Advies en Consultatie'
 - inhoudelijk op casusniveau bij gezinnen waar nog geen sprake is van een maatregel
 - juridisch via een helpdesk te raadplegen voor advies over juridische basiskennis die dagelijks van toepassing is
- het ontwikkelen van een product 'Participerend Consult';
- het bieden van deskundigheidsbevordering d.m.v. o.a. methodische casusbesprekingen en ethische commissies.

De investering kan per gemeente variëren afhankelijk van de lokale behoefte.

Naast kennisoverdracht via deze investering, wordt voor de lange termijn gezocht naar een wijze om de schotten tussen lokale teams en GI te voorkomen, samen op te trekken en (blijvende) ondersteuning te kunnen bieden aan de lokale teams. Hiervoor wordt gekeken naar de succesfactoren per gemeente: wat ging goed? Wat kon beter?

3. Jeugdhulp door capabele, efficiënte en effectieve hulpverleners: lerende omgeving voor professionals

Deze opgave richt zich op het leren door jeugdhulp professionals. Wat dient hiervoor gefaciliteerd te worden? Op lokaal niveau binnen gemeenten of binnen jeugdhulporganisaties worden de professionals vanuit de lokale context of specifieke expertise gefaciliteerd. Om regio breed vanuit de transformatiegedachte te werken, moeten deze initiatieven verbreed worden. In een grote jeugdhulpregio als Rijnmond werken veel professionals vanuit verschillende gemeenten en organisaties samen met veel professionals van ketenpartners. De lerende omgeving voor jeugdhulp professionals vraagt een structuur en processen die niet alleen de jeugdhulp raakt, maar de gehele leefwereld van de ouders en kinderen waar de professionals mee werken. Daarnaast vraagt het een ervaren van ruimte en ruimte durven nemen door professionals. Dit maakt een verandering in houding en gedrag mogelijk.

Deze transformatieopgave is gekoppeld aan:

- Actielijn 6: Investeren in vakmanschap

Daarnaast komen elementen terug van alle andere actielijnen.

Welke uitdagingen zien we?

Onvoldoende gefaciliteerde leeromgeving
Veel ketenpartners om mee samen te werken
Groot aantal professionals om vernieuwingen te borgen
Krapte arbeidsmarkt

Wat willen we bereiken?

Capabele efficiënte effectieve hulpverleners
Goede zorg
Lerende werkomgeving

Wanneer zijn we tevreden?

Daling gelijksoortige incidenten vanwege leren
Gesteunde professionals
Professionals verlenen goede zorg

Wat gaan we hiervoor doen en met wie?

- Een lerende omgeving faciliteren voor professionals. Een omgeving gericht op leren vanuit de praktijk o.a. vanuit succesformules; leren met andere domeinen; en leren of we in Rijnmond werken vanuit de nieuwe uitgangspunten voor goede zorg. Lokaal en binnen organisaties zijn hier succesvolle initiatieven voor ontwikkeld. Werken vanuit de transformatiegedachte in Rijnmond vraagt breder leren van professionals dan binnen het lokaal domein of binnen een organisatie.

Het eerder ingezette transformatietraject in Rijnmond richt zich op het organiseren van een structuur en processen die deze leeromgeving faciliteert.

Hiervoor richten we ons op drie acties:

1. **Leren vanuit de praktijk, via het creëren van een podium voor ervaringen vanuit de praktijk**
Ervaringen vanuit de praktijk komen dagelijks aan bod op de werkvloer bij gemeenten, zorgaanbieders en GI's. Deze ervaringen uit de praktijk in Rijnmond willen we ophalen en laten zien via:
 - Selectieteam: een team van 12 professionals uit het jeugdhulpdomein wordt een paar keer per jaar gevraagd om mee te denken over de uitwerking van geïmplementeerde transformatie ideeën (zoals de nieuwe arrangementensystematiek) vanuit hun ervaringen uit de praktijk. De ervaringen dienen als spiegel om beleid door te ontwikkelen en werkwijzen aan te scherpen. (zie afbeelding 1, blz. 3)

- Jongerenredactie: een groep ervaringsdeskundigen wordt gevraagd ervaringen te delen, o.a. via vlogs etc. (zie afbeelding 1, blz. 3)
- Regelmatig delen goede initiatieven via verschillende platforms. O.a. herontwerp van de website, zodat de goede initiatieven en succesverhalen eenvoudig breed gedeeld kunnen worden. Andere professionals en organisaties (zorgaanbieders en gemeenten) kunnen hiervan leren.
- Kennisateliers van academische werkplaats ST-RAW. Bij de kennisateliers worden professionals werkzaam in de praktijk of het beleid van de jeugdhulpketen en jeugdbeleid, vertegenwoordigers van ouders en jongeren, opleiders en wetenschappers uitgenodigd. Samen gaan zij in discussie op een bepaald thema, na presentaties van sprekers.

2. Leren met andere domeinen, via verbinding en uitwisseling om schotten te verwijderen

Oplossingen voor transformatie knelpunten kunnen gestimuleerd worden via leren van elkaar:

- Samenwerking met de leefwereld van ouders en verbinding 18-/18+. Delen van goede initiatieven op het gebied van verbinding tussen het jeugd- en volwassenendomein in de regio.
- Aansluiting onderwijs en jeugdhulp. Eind 2018/begin 2019 is de wens een Onderwijs-TOP (in navolging op de Transformatie-TOP februari 2018) te organiseren, om te komen tot verdere samenwerking Onderwijs & Jeugdhulp in de regio.
- Personeelstekort: Verbinding met het initiatief vanuit de arbeidsmarktregio 'De Rotterdamse Zorg', om met zorgaanbieders de uitdaging van het boeien en binden van personeel te agenderen. Zie ook randvoorwaarde twee bij opgave één: een groei van ambulante hulp kan leiden tot een andersoortige vraag naar personeel.

3. Leren of we in Rijnmond werken vanuit de nieuwe uitgangspunten voor goede zorg, via het onderzoeken en monitoren van de transformatiebeweging

- Vanuit het Transformatietraject is een Transformatietafel ingericht waar partners uit het jeugdhulpveld (gemeenten, aanbieders, GI's, CJG etc.) samen reflecteren op de transformatiebeweging. Wat gaat goed en verdient een podium? Waar zitten uitdagingen en dient geagendeerd te worden? Wat dient meer gefaciliteerd te worden?
- In het najaar 2018 starten de eerste tel&verteltafels, waar de ontwikkelingen in de jeugdhulpregio geanalyseerd worden door cijfers en praktijk te combineren.
- Ontwerpen van een monitor om ontwikkelingen van jeugdigen in de keten te volgen
- Academische werkplaats ST-RAW is een platform waar kennis van partners uit wetenschap, opleidingen, praktijk en beleid wordt samengebracht. Vanuit ST-RAW ontstaat meer kennis over de transformatie, via o.a. literatuuronderzoeken, onderzoeken naar pilots, evaluaties van instrumenten en interventies, discussies tussen beleid/praktijk/wetenschap.